

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, dnia 03.08. 2017 roku

PS-V.431.1.2.2017

**Pani
Małgorzata Wojtas
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Braniewie**

ul. Moniuszki 5
14-500 Braniewo

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Braniewie (ul. Moniuszki 5, 14-500 Braniewo; REGON 002797422; NIP 582-15-43-945).
(akta kontroli str. 1-2)

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie jej prowadzenia wykonywanie zadań w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Braniewie nadzorowała:

- **Pani Małgorzata Wojtas**, która od dnia 1 sierpnia 2002 roku zatrudniona jest na stanowisku Kierownika tego Ośrodka.
(akta kontroli str. 3-8)

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie:

- **Zdzisław Jankowski** – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – zamiejscowe stanowisko pracy w Delegaturze Urzędu w Elblągu - przewodniczący zespołu kontrolnego;
 - legitymacja służbowa nr 6/2015 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
 - imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego - z dnia 29 maja 2017 roku nr FK-VI.0030.461.2017 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Braniewie;
(akta kontroli str. 9-10)
- **Eliza Latkowska** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – zamiejscowe stanowisko pracy w Delegaturze Urzędu w Elblągu:
 - legitymacja służbowa nr 20/2013 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
 - imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia 29 maja 2017 roku nr FK-VI.0030.460.2017 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Braniewie.
(akta kontroli str. 11-12)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 20 czerwca 2017 roku do 23 czerwca 2017 roku. Odnotowano ją - pod pozycją 21 – w książce kontroli prowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Braniewie.
(akta kontroli str. 13)

Zakres kontroli:

- **przedmiot kontroli**
przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;
- **okres objęty kontrolą**
kontrolą objęto okres od 1 kwietnia 2016 roku do dnia rozpoczęcia kontroli.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz.525 ze zm.) w związku z art. 29 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r., poz. 195 ze zm.) – *zwanej dalej ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.*

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Braniewie – w zakresie objętym kontrolą - ocenia się **pozytywnie z uchybieniami.**

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie analizy sprawozdania „*Realizacja Programu Rodzina 500+ w 2016 roku (stan na koniec grudnia)*”, sprawozdania Rb-50 – wydatki (IV kwartał 2016 oraz I kwartał 2017), a także na podstawie informacji otrzymanych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Braniewie dokonano następujących ustaleń:

1. W okresie od dnia 1 kwietnia 2016 roku do dnia 31 marca 2017 roku na realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wydatkowano kwotę 4.377.487,24 zł, w tym na:
 - świadczenia wychowawcze - kwotę 4.299.221,10 zł;
 - wdrożenie ustawy - kwotę 16.802,00 zł;
 - obsługę wypłaty świadczeń – kwotę 61.464,14 zł.
2. Na podstawie informacji uzyskanych z jednostki kontrolowanej ustalono, że w okresie od dnia 1 kwietnia 2016 roku do dnia 31 marca 2017 roku na wdrożenie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz na obsługę realizacji zadań z zakresu świadczeń wychowawczych nie przeznaczono środków własnych.

(akta kontroli str. 54-60)

I. Organizacyjne i techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Wiejska Gmina Braniewo liczy około 6.250 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w gminie tej jest Wójt Gminy Braniewo.

Zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci organy gminy (do dnia 1 kwietnia 2016 roku) miały wyznaczyć lub utworzyć jednostki organizacyjne do realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego.

Działania kontrolne wykazały, że **Wójt Gminy Braniewo** - Zarządzeniem Nr 11/VII/2016 z dnia 8 marca 2016 roku - **wyzначył do realizacji zadań określonych ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Braniewie.**

(akta kontroli str. 14-15; 51)

Decyzje z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wydawane były na podstawie upoważnienia udzielonego przez Wójta Gminy Braniewo.

Na dzień rozpoczęcia kontroli GOPS w Braniewie wykonywał swoją działalność na podstawie *Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Braniewie* nadanego Uchwałą Nr 36/VI/2013 Rady Gminy Braniewo z dnia 7 czerwca 2013 roku.

Obowiązujący w dniu rozpoczęcia kontroli *Statut* jednostki kontrolowanej w § 8 w ust. 2 stanowił, że Ośrodek realizuje „(...) zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej (...)”. (akta kontroli str. 16-20)

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania Ośrodka – na dzień rozpoczęcia kontroli - określał *Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Braniewie* ustalony Zarządzeniem Nr 4/IX/2016 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Braniewie z dnia 28 września 2016 roku. (akta kontroli str. 21-29)

W trakcie kontroli, Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Braniewie dokonał zmiany *Regulaminu Organizacyjnego* (Zarządzenie Nr 1/VI/2017 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Braniewie z dnia 21 czerwca 2017 roku w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Braniewie). (akta kontroli str.21, 30-31)

Po dokonanej analizie *Regulaminu Organizacyjnego* oraz wprowadzonych do niego zmian kontrolujący stwierdzili, że dokument ten był aktualny w zakresie objętym kontrolą.

Zadania objęte kontrolą wykonywano na podstawie obowiązujących przepisów prawa w zakresie pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

W myśl art. 10 ust. 3 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci – prowadzenie postępowania w sprawach świadczeń wychowawczych nie może powodować nieprawidłowości w wykonywaniu zadań pomocy społecznej, a także nie może naruszać norm zatrudnienia pracowników socjalnych określonych w przepisach o pomocy społecznej.

W trakcie prowadzonych działań kontrolnych ustalono, że Ośrodek był przygotowany do wykonywania zadań objętych kontrolą, co nie zakłócało wykonywania w jednostce kontrolowanej zadań z zakresu pomocy społecznej.

Według stanu na dzień rozpoczęcia kontroli, w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Braniewie utworzono Zespół Świadczeń Rodzinnych, Funduszu Alimentacyjnego oraz Świadczeń Wychowawczych, który – między innymi - zajmował się realizacją zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci; z ustawy o świadczeniach rodzinnych; z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. W skład tego Zespołu wchodziło 3 pracowników - od 1 kwietnia 2016 roku do 1 kwietnia 2017 roku - byli to pracownicy zatrudnieni na stanowiskach referentów. W wyniku zmiany osobowej, która nastąpiła na jednym ze stanowisk pracy - od 3 kwietnia 2017 roku do dnia kontroli – dwaj pracownicy byli zatrudnieni na stanowiskach referentów, a jeden pracownik (nowo zatrudniony) na stanowisku pracownika biurowego. (akta kontroli str. 32)

Wszyscy pracownicy Zespołu Świadczeń Rodzinnych, Funduszu Alimentacyjnego oraz Świadczeń Wychowawczych funkcjonującego w Ośrodku zajmujący się, między innymi, realizacją kontrolowanych zadań posiadali aktualne zakresy czynności. Zakres zadań i obowiązków posiadał również Kierownik GOPS.

(akta kontroli str. 33; 36; 39, 41)

Ponadto – na dzień rozpoczęcia kontroli – pracownicy realizujący kontrolowane zadania posiadali stosowne upoważnienia Wójta Gminy Braniewo do prowadzenia postępowania w sprawach świadczenia wychowawczego. Kierownik GOPS posiadał również upoważnienie Wójta Gminy Braniewo do prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia wychowawczego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

(akta kontroli str. 5,7; 34-35; 37-38; 40; 42-43)

W trakcie kontroli – w dniu 22 czerwca 2017 roku – Wójt Gminy Braniewo dokonał uaktualnienia upoważnienia Pani Kierownik. Oba upoważnienia zostały włączone do akt kontroli.

(akta kontroli str. 6)

W okresie objętym kontrolą pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Braniewie – wykonujący, między innymi, zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci - uczestniczyli w szkoleniach mających wpływ na podwyższenie ich stanu wiedzy i umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych im zadań. Udział w szkoleniach potwierdzały przedstawione kontrolującym certyfikaty.

(akta kontroli str. 44-49)

W trakcie kontroli ustalono, że pracownicy realizujący, między innymi, zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci mieli dobre warunki pracy. Pomieszczenie biurowe, które zajmowali zlokalizowane było na parterze w gmachu Urzędu Gminy w Braniewie. Zostało ono wyposażone w niezbędny sprzęt i urządzenia biurowe. W pomieszczeniu tym umieszczono (przy biurkach pracowników) niewielkie stoliki oraz krzesła z przeznaczeniem dla interesantów. Boczne wejście do budynku zostało pozbawione barier architektonicznych – umieszczono tam podjazd umożliwiający osobom niepełnosprawnym dostanie się do budynku, w tym do pomieszczeń GOPS. Na parterze budynku (obok pomieszczeń zajmowanych przez Ośrodek) ustawione zostały krzesła dla osób oczekujących na załatwienie sprawy. Umieszczono tam też specjalny blat umożliwiający interesantom wypełnianie dokumentów.

Dokumentacja z zakresu kontrolowanych spraw była przechowywana – w zamykanych na klucz szafach – w pomieszczeniu biurowym pracowników realizujących zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

(akta kontroli str. 50-53)

Podmiot realizujący zadania w zakresie świadczenia wychowawczego - zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci - może przetwarzać, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań, dane osobowe osoby ubiegającej się o świadczenie wychowawcze oraz członków jej rodziny.

Podczas działań kontrolnych prowadzonych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Braniewie, zespołowi kontrolnemu przedstawiono dokument potwierdzający zgłoszenie do zarejestrowania przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych - zbioru danych o nazwie: „ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE”.

(akta kontroli str. 61)

Osobom przeprowadzającym kontrolę okazano umowę licencyjną na oprogramowanie do obsługi świadczeń wychowawczych zawartą z Zakładem Elektronicznej Techniki Obliczeniowej w Koszalinie Spółka z o.o.

Ustalono, że w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Braniewie pracownicy merytoryczni posługiwali się aktualną wersją oprogramowania, zgodną z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

(akta kontroli str.62-65)

II. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych

- Na podstawie sprawozdania „*Realizacja Programu Rodzina 500+ w 2016 r. (stan na koniec grudnia)*” oraz miesięcznego sprawozdania rzeczowo-finansowego z wykonania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego za miesiąc maj 2017 roku sporządzanych w jednostce kontrolowanej ustalono:
 - w okresie od 1 kwietnia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. **złożono 555 wniosków** o ustalenie prawa do świadczeń wychowawczych, w tym 54 wnioski drogą elektroniczną, **wydano 545 decyzji** w sprawie ustalenia prawa do świadczeń wychowawczych, w tym **508 decyzji** przyznających prawo do świadczenia wychowawczego;
 - w maju 2017 roku **wypłacono 729 świadczeń wychowawczych** (pobierało je **459 rodzin**).
 (akta kontroli str. 56-71)

Ponadto ustalono - na podstawie informacji otrzymanych z jednostki kontrolowanej - że do dnia 31 maja 2017 roku zakończono wydaniem decyzji administracyjnych:

- **18** postępowań administracyjnych w sprawie ustalenia dalszego posiadania uprawnień do pobierania świadczeń wychowawczych - po uzyskaniu dochodu przez członka rodziny lub po zmianie składu rodziny;
 - **4** postępowania ustalenia wysokości nienależnie pobranych świadczeń i ich zwrocie.
- (akta kontroli str. 72-76)

W okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Braniewie uzyskał **131 informacji o zmianie sytuacji dochodowej i rodzinnej** osób pobierających świadczenie wychowawcze (w tym **27 informacji** zostało **pozyskanych we własnym zakresie**).

Na dzień rozpoczęcia kontroli wszystkie otrzymane informacje były rejestrowane w Dzienniku Korespondencji Zespołu Świadczeń Rodzinnych, Funduszu Alimentacyjnego i Świadczeń Wychowawczych.
(akta kontroli str. 77)

Ustalono, że we wszystkich przypadkach weryfikowano dalsze posiadanie uprawnień do pobierania świadczenia wychowawczego, w tym:

- w przypadku utraty uprawnień (**18 spraw**) – wszczynano z urzędu (lub w trybie art. 155 Kpa) postępowanie administracyjne w sprawie uchylenia w całości lub w części decyzji ustalającej prawo do świadczenia wychowawczego (art. 27 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci);
 - w przypadku posiadania uprawnień (**113 spraw**) do dalszego pobierania świadczenia wychowawczego odstąpiono od wszczęcia postępowania – do akt wpinano dokument potwierdzający uzyskanie dochodu oraz wydruk aktualnego dochodu rodziny. Informacja o wynikach przeprowadzonej weryfikacji (zachowanie uprawnień) przekazywana była – w sposób nieudokumentowany - ustnie w siedzibie GOPS lub telefonicznie.
- (akta kontroli str. 77)

W czasie prowadzonych działań kontrolnych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Braniewie skontrolowano **35** losowo wybranych akt świadczeniobiorców, w których prowadzono **46** postępowań administracyjnych - zakończonych wydaniem decyzji - związanych z realizacją ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.
(akta kontroli str. 102, 125, 155, 185)

Losowy dobór próby badawczej dokonany został spośród wszystkich postępowań administracyjnych związanych z realizacją ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci - prowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Braniewie w okresie objętym

kontrolą (z uwzględnieniem postępowań zakończonych decyzją uchylającą prawo do świadczeń oraz ustalającą wysokości pobranych nienależnych świadczeń i ich zwrot).

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań. W trakcie kontroli, na bieżąco, udzielano instruktażu pracownikom realizującym kontrolowane zadania.

(akta kontroli str. 78-101)

Kontroli i analizie poddano:

- **21 postępowań administracyjnych** kończących się wydaniem decyzji przyznającej świadczenia wychowawcze na pierwsze oraz na drugie i kolejne dziecko.
(akta kontroli str. 103-124, 127-132, 135-154)
- **13 postępowań administracyjnych** kończących się wydaniem decyzji przyznającej świadczenia wychowawcze na drugie i kolejne dziecko.
(akta kontroli str. 133-136, 154-184)
- **9 postępowań administracyjnych** kończących się wydaniem decyzji uchylających (odmawiających) decyzję przyznającą świadczenia wychowawcze z powodu zmiany sytuacji dochodowej i rodzinnej w całości lub części.
(akta kontroli str. 127-144, 151-152, 186)
- **2 postępowania administracyjne** kończące się ustaleniem wysokości pobrania nienależnych świadczeń i żądaniem ich zwrotu.
(akta kontroli str. 186-187)
- **1 postępowanie administracyjne** kończące się pozytywnym rozpatrzeniem wniosku o odroczenie terminu spłaty nienależnie pobranych świadczeń.
(akta kontroli str. 187)

Ponadto:

- **w 4 przypadkach poddano kontroli zasadność podjęcia decyzji o odstąpieniu od wszczęcia postępowania** w sprawie zmiany bądź uchylenia decyzji administracyjnej przyznającej uprawnienia do świadczenia wychowawczego z uwagi na uzyskanie dochodu lub z uwagi na zmianę składu rodziny - w sytuacji, gdy dokonana przez pracownika analiza otrzymanych informacji w sprawie uzyskania dochodu lub zmiany składu rodziny wykazała dalsze posiadanie uprawnień do pobierania świadczenia.
(akta kontroli str. 145-150, 153-154)

Ilość skontrolowanych spraw i ich akt była wystarczająca do dokonania oceny prowadzonych postępowań administracyjnych, a zastosowane do oceny mierniki były reprezentatywne dla losowo wybranej przez kontrolerów próby badawczej.

III. Skargi z zakresu spraw objętych kontrolą

W okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Braniewie nie rozpatrywał żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Wynikało to z - przedstawionego kontrolującym - rejestru skarg prowadzonego w jednostce kontrolowanej w tym zakresie oraz z informacji złożonej przez Kierownika Ośrodka.
(akta kontroli str. 188)

W czasie prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono:

➤ uchybiecie mające wpływ na kontrolowaną działalność, tj.

- W 1 przypadku, co stanowiło 2,17 % ogółu poddanych analizie postępowań administracyjnych – nie zachowując ustawowych zasad obliczania dochodu - bezzasadnie uchylono decyzję administracyjną przyznającą świadczenie wychowawcze.

W prowadzonym w GOPS w Braniewie postępowaniu administracyjnym - zakończonym wydaniem decyzji nr GOPS.ŚW.4402.2.279.491.2016 z dnia 19 września 2016 roku uchylającej posiadane uprawnienia do świadczenia wychowawczego - **podczas obliczania kryterium dochodowego rodziny** (po uzyskaniu dochodu) **nie uwzględniono kosztów uzyskania przychodu członka rodziny** pomniejszającego osiągnięty dochód. Ustalona kwota - błędnie zweryfikowanego dochodu - wyniosła 807,53 zł w przeliczeniu na osobę w rodzinie. Po uwzględnieniu kosztów uzyskania przychodu faktyczny dochód czteroosobowej rodziny był niższy niż 800,00 zł na osobę w rodzinie - czyli nie przekraczał ustawowego kryterium dochodowego. Z tego wynika, że strona – w dalszym ciągu - posiadała uprawnienia do pobierania świadczenia, a uchylenie decyzji ustalającej prawo do świadczenia wychowawczego w tej sytuacji było bezzasadne.

(akta kontroli str. 196-204)

Skutek ustalonego uchybienia

Skutkiem ustalonego uchybienia jest pozbawienie świadczeniobiorcy prawa do świadczenia wychowawczego od dnia 1 września 2016 roku.

➤ uchybiecia nie mające wpływu na kontrolowaną działalność, tj.

- Przy ustalaniu uprawnienia do pobierania świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko - w uzasadnieniach decyzji przyznających prawo do tego świadczenia - nie wyszczególniano faktycznej wysokości uzyskiwanego dochodu w przeliczeniu na osobę w rodzinie (ustalonego w trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego) np. postępowania administracyjne kończące się decyzjami nr:

GOPS ŚW.4402.2.505.23.2017;

GOPS ŚW.4402.2.527.67.2017;

GOPS ŚW.4402.2.518.45.2017;

GOPS ŚW.4402.2.376.377.2016;

GOPS ŚW.4402.2.521.50.2017.

Nie spełniano więc wymogu określonego w art. 107 § 3 Kpa stanowiącego, że uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione oraz dowody, na których się oparł.

(akta kontroli str. 112-116, 121-124, 131-132)

Skutek ustalonych uchybień

Powyższe uchybiecia – na dzień rozpoczęcia kontroli - nie skutkowały negatywnie dla żadnej ze stron prowadzonych postępowań administracyjnych.

- W 5 przypadkach, w prowadzonych postępowaniach administracyjnych, przy obliczaniu dochodu rodziny nie uwzględniono kosztów uzyskania przychodu (dotyczyło to dochodu uzyskanego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na jaki ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego lub dochodu uzyskanego po tym roku), tj.
 - w 4 postępowaniach administracyjnych kończących się wydaniem, niżej wymienionych, decyzji uchylających (odmawiających) prawo do świadczenia wychowawczego:
 - GOPS ŚW.4402.2.1.66.2017;
 - GOPS ŚW.4402.2.119.53.2017;

GOPS ŚW.4402.2.133.486.2016;

GOPS ŚW.4402.2.459.511.2016.

(akta kontroli str. 129-130, 135-136, 143-144, 151-152)

- o w 1 postępowaniu administracyjnym kończącym się wydaniem decyzji przyznającej prawo do świadczenia wychowawczego nr GOPS ŚW.4402.2.505.23.2017.
(akta kontroli str. 131-132)

Skutek ustalonych uchybień

Powyższe uchybienia – na dzień rozpoczęcia kontroli - nie skutkowały negatywnie dla żadnej ze stron prowadzonych postępowań administracyjnych.

- Po dokonaniu weryfikacji posiadania uprawnień – z powodu uzyskania dochodu w trakcie trwającego okresu świadczeniowego - nie informowano strony w sposób udokumentowany o wynikach przeprowadzonej weryfikacji (zachowanie uprawnień).
(akta kontroli str. 77)

Skutek ustalonych uchybień

Powyższe uchybienia – na dzień rozpoczęcia kontroli - nie skutkowały negatywnie dla żadnej ze stron prowadzonych postępowań administracyjnych.

- W 2 przypadkach – stanowiło to 2,17% wszystkich prowadzonych postępowań - ustalono opieszałość wszczęcia postępowania administracyjnego ustalającego wysokość nienależnie pobranych świadczeń i żądania ich zwrotu. Postępowania kończące się decyzjami nr:
GOPS ŚW.4402.393.545.2016;
GOPS ŚW.4402.2.106.14.2017.
(akta kontroli str.186-187)

Skutek ustalonych uchybień

Powyższe uchybienia – na dzień rozpoczęcia kontroli - nie skutkowały negatywnie dla żadnej ze stron prowadzonych postępowań administracyjnych.

- W 34 postępowaniach administracyjnych zakończonych przyznaniem świadczenia wychowawczego - co stanowiło 100% ogółu poddanych kontroli i analizie postępowań administracyjnych w zakresie ustalenia uprawnień do świadczeń wychowawczych - świadczeniobiorcy (34 osoby, którym przyznano świadczenie wychowawcze) – nie byli w sposób udokumentowany informowani o wszystkich zdarzeniach (przypadkach) powodujących powstawanie nienależnie pobranych świadczeń.

Skutek ustalonego uchybienia:

Na ostatni dzień objęty kontrolą nie stwierdzono żadnych skutków powyższego uchybienia.

W związku z powstaniem powyższego uchybienia wskazać należy, że niestosowanie jasnych i wyczerpujących pouczeń może prowadzić do braku wiedzy świadczeniobiorcy w zakresie przypadków powodujących nienależnie pobrane świadczenia, a tym samym może wpływać na pobieranie świadczeń wychowawczych w sytuacji, gdy stają się one nienależne.

Przyczyny powstania stwierdzonych uchybień:

1. nienależyty nadzór Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Braniewie nad realizacją bieżących zadań objętych kontrolą;
2. niejednolite postrzeganie obowiązku wynikającego z art. 9 Kpa oraz z art. 25 ust. 2 pkt 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w przedmiocie należytego i wyczerpującego informowania stron postępowania administracyjnego o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie praw i obowiązków uczestników tego postępowania.

3. niepoprawne interpretowanie art. 3 pkt 1 ppkt a ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 1518 z późn. zm.) odnoszącego się do dochodu oznaczającego – po odliczeniu kwot alimentów na rzecz innych osób – „ (...) a) przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27, art. 30 b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2012 r., poz. 361 z późn. zm.), pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenia społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne, (...)”.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę o:

1. Dokonanie weryfikacji postępowania administracyjnego - zakończonego wydaniem decyzji nr GOPS.ŚW.4402.2.279.491.2016 z dnia 19 września 2016 roku - w zakresie ustalenia dochodu (z uwzględnieniem kosztów uzyskania przychodu - pomniejszającego osiągnięty dochód) oraz podjęcie stosownych działań zmierzających do ustalenia świadczeniobiorcy prawa do świadczenia wychowawczego przysługującego mu od 1 września 2016 roku.
2. Przestrzeganie wymogów określonych w art. 107 § 3 Kpa w zakresie wskazywania w uzasadnieniu decyzji ustalających uprawnienia do pobierania świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko faktycznej wysokości uzyskiwanego dochodu - w przeliczeniu na osobę w rodzinie - ustalonego w trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego.
3. Zachowanie – w prowadzonych postępowaniach administracyjnych w zakresie ustalania uprawnień do świadczeń wychowawczych – określonych w przepisach prawa zasad obliczania dochodu, a w szczególności uwzględnianie kosztu uzyskania przychodu pomniejszającego dochód.
4. Informowanie świadczeniobiorców – w sposób udokumentowany – o wynikach przeprowadzonej weryfikacji dochodu w przypadkach jego uzyskania w trakcie trwającego okresu świadczeniowego, na który przyznane zostało uprawnienie do świadczenia wychowawczego.
5. Wszczynianie i prowadzenie postępowania administracyjnego dotyczącego nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych bez zbędnej zwłoki i opieszałości.
6. Pouczanie świadczeniobiorców w sposób udokumentowany, jasny i wyczerpujący o przypadkach (zdarzeniach) powodujących nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze.

Proszę Panią Kierownik o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że - stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej - od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojewski